

Еремян Е. М.

Херсонский национальный технический университет

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К ФОРМИРОВАНИЮ ДЕКЛАРАЦИИ ПО НАЛОГУ НА ПРИБЫЛЬ ПРЕДПРИЯТИЯ

Резюме

Исследованы и проанализированы изменения относительно особенностей формирования Налоговой декларации по налогу на прибыль предприятия и приложений к ней, вызванных законодательными новациями в рамках очередной налоговой реформы 2016 г., предложена методика заполнения показателей Налоговой декларации по налогу на прибыль предприятия и определено влияние структуры приложений на применение правил налогового учета на практике.

Ключевые слова: налогообложение, прибыль, налоговая декларация, приложения.

Yeremian O. M.

Kherson National Technical University

MODERN APPROACHES TO THE FORMATION OF THE DECLARATION ON ENTERPRISE INCOME TAX

Summary

Investigated and analyzed the changes in relation to the features of formation of tax returns for the tax on profits of the enterprise and its annexes, due to the legislative innovations within the next tax reform in 2016, the technique of filling performance tax return for the tax on business profits, and determined the effect of the application structure on the application of the rules of the tax accounting practice.

Key words: taxation, income tax declaration, applications.

УДК 657.37:332.3

Коріненко А. І.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ПІДХОДИ ДО РОЗКРИТТЯ ПРАВ КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЛЕЮ У ФІНАНСОВІЙ ТА СТАТИСТИЧНІЙ ЗВІТНОСТІ

Стаття присвячена визначенню та обґрунтуванню додаткових показників фінансової та статистичної звітності, доповнення звітних форм якими дасть змогу системно розкрити облікові дані аграрних формувань щодо прав користування землею. Проаналізовано рівень розкриття інформації про права користування землею у різних формах фінансової та статистичної звітності. На основі вивчення підходів різними науковцями обґрунтовано напрям удосконалення звітності сільськогосподарських підприємств в частині показників землекористування. Запропоновано перелік додаткових показників звітності, які розкривають структуру прав користування землею та підвищують аналітичність звітних даних.

Ключові слова: землекористування, права користування землею, фінансова звітність, форми державного статистичного спостереження, нематеріальні активи.

Постановка проблеми. Прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері значною мірою спирається на інформацію, що розкрита у звітності. У цьому аспекті звітність виступає вирішальним компонентом інформаційного забезпечення управлінської діяльності, що, відповідно, вводить її до переліку найбільш актуальних об'єктів наукових пошуків у сфері бухгалтерського обліку.

Незважаючи на високу розбіжність думок науковців і практиків щодо проблем розкриття облікових даних у звітності підприємства, питання подання інформації про права користування землею у фінансовій та статистичній звітності аграрних формувань залишається невирішеним та маловивченим. Складність його вирішення, з одного боку, зумовлена правовими особливостями визнання прав користування активами підприємства й об'єктами бухгалтерського обліку, а з іншого – вибором звітних показників та обґрунтуванням їх вимірника.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У нашому дослідженні будемо спиратися на праці

В. Жука [2], С. Остапчука [5], Я. Ткаль [7], в яких започатковано розв'язання цієї проблеми. Зокрема, в дослідженнях В. Жука здійснено теоретичне обґрунтування доцільності виділення прав користування землею як окремих об'єктів обліку та звітності в рамках розробки галузевого рівня бухгалтерського обліку. Я. Ткаль досліджував напрями та підходи інформаційного забезпечення обліку використання земельних ділянок сільськогосподарськими підприємствами, сутність яких полягає у доповненні наявної статистичної звітності підприємств додатковими показниками. Роботи цього вченого дають нам орієнтир для визначення звітних показників щодо прав користування землею. Новим та непересічним є підхід С. Остапчука до розкриття облікової інформації щодо аграрного землекористування на основі поєднання натуральних і вартісних показників у примітках річної фінансової звітності підприємства. Окремі аспекти вдосконалення звітності в частині показників землекористування розкриті також у публікаціях А. Бордюжі, Я. Гринчишина [1],

Б. Гузара, Н. Жука [4], Т. Євсюкова, Т. Кучеренко [3], М. Проданчука та інших.

Напрацювання згаданих вище науковців формують основу для вирішення проблеми системного розкриття інформації про права користування землею у звітності суб'єктів господарювання у сфері сільського господарства.

Мета статті – визначення та обґрунтування додаткових показників фінансової та статистичної звітності, доповнення звітних форм якими дасть змогу системно розкрити облікові дані аграрних формувальних щодо прав користування землею.

Виклад основних результатів дослідження. Звітність підприємства розглядається як метод узагальнення даних фінансового обліку і як інформаційна складова між підприємством та суспільством. Погоджуємося з твердженням Я. Ткаль, що зміст основних елементів звітності підприємства повинен бути зрозумілим не тільки спеціально підготовленим спеціалістам, а й широкому колу інших користувачів. Мета порядкування звітності підприємства полягає не стільки у задоволенні інформаційних потреб держави (регіону, місцевості), скільки у задоволенні інформаційних потреб широкого кола зацікавлених у відповідній інформації осіб [7, с. 190].

Фінансова звітність, виходячи із кількості її користувачів, є найбільш вживаною серед усіх видів звітності. Вона містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Вона розрахована на таких користувачів інформації, як інвестори, кредитори та інших, які не можуть вимагати звітів, урахувавши їх конкретні потреби.

Для здійснення комплексних досліджень стану аграрного сектора економіки одним з головних джерел інформації є статистична звітність, невід'ємна складова інформаційної системи АПК, що використовується на всіх рівнях державного управління. Статистична звітність – звітність підприємства в органи державної статистики, що формується на основі даних бухгалтерського й оперативного обліку для встановлення макроекономічних показників, які визнаються як в грошових, так і натуральних одиницях.

Сьогодні в наявних формах фінансової звітності окремого розкриття інформації про сільськогосподарське землекористування взагалі не здійснюється. Усі земельні ділянки як сільськогосподарського, так і несільськогосподарського призначення, які обліковуються у складі основних засобів аграрного підприємства, зображено у вартісному виразі у рядку 100 «Земельні ділянки» табл. 2 «Примітки до фінансової звітності», а рядок 1011 форми № 1 «Баланс» – вартість

усіх груп основних засобів (у тому числі групи «Земельні ділянки»). Аналогічна ситуація спостерігається з розкриттям інформації про права користування земельними ділянками. У формі № 1 «Баланс» у розділі 1 «Необоротні активи» права користування земельними ділянками зображено у складі балансової статті «Нематеріальні активи», (рядок 1001). У «Примітках до річної фінансової звітності» у розділі 1 виділено рядок 020 «Права користування майном», в якому поряд з іншими об'єктами нематеріальних активів зображено і права користування земельними ділянками.

Відтак користувачі фінансової звітності, які зацікавлені в показниках використання земельних ресурсів сільськогосподарського призначення аграрними підприємствами, не мають можливості знайти інформацію щодо площі земель за формами власності та правами користування, а також вартості таких прав.

Вважаємо, що інформація про права користування земельними ділянками повинна бути розкрита у звітності підприємства у складі нематеріальних активів. На думку Я. Ткаль, причиною того, що окремі види нематеріальних активів, у тому числі права користування землею, взагалі не зображено на балансі деяких господарств, є незрозумілість у порядку їх розмежування (ідентифікації як окремих об'єктів обліку) та відповідного відтворення у звітності (проблема вибору та обґрунтування показників) [7, с. 190].

Окремі вчені досить спрощено підходять до вирішення цієї проблеми. Так, Н. Жук пропонує доповнити «Примітки до фінансової звітності» рядком, який міститиме інформацію про вартість прав користування земельними ділянками (право постійного користування, оренди, емфітевзису та суперфіцію) (див. табл. 1).

В умовах дії мораторію на купівлю – продаж земельних угідь сільськогосподарського призначення, право їх оренди внаслідок підвищення конкуренції між сільськогосподарськими товаровиробниками стає об'єктом суспільного інтересу. Право оренди має обмежений термін дії. Як зазначає Я. Ткаль, якщо вважати право оренди земельних угідь нематеріальним активом, потребує вирішення питання щодо його віддзеркалення у балансі сільськогосподарського підприємства [7, с. 190].

Слушною, на наш погляд, є пропозиція С. Остапчука щодо відокремленого зображення земельних ділянок сільськогосподарського призначення та прав користування ними з деталізацією останніх за видами й терміном дії. Такий підхід сприятиме кращому розумінню користувачами звітності інвестиційних перспектив аграр-

Таблиця 1

Доповнена Н. Жук редакція розділу 1 форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»

3 рядка 080 графа 14	Вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності	(081) _____
	Вартість оформлених у заставу нематеріальних активів	(082) _____
	Вартість створених підприємством нематеріальних активів	(083) _____
3 рядка 080 графа 5	Вартість нематеріальних активів, отриманих шляхом цільових асигнувань	(084) _____
3 рядка 080 графа 15	Накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності	(085) _____
3 рядка 020 графа 14	<i>Вартість прав користування земельними ділянками (право постійного користування, оренди, емфітевзису та суперфіцію)</i>	<i>(021) _____</i>

Примітка. Доповнення, запропоноване Н. Жук, виділено курсивом

Джерело: побудовано автором на основі [4, с. 174]

Таблиця 2

Запропоновані зміни до розділу 1 форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»

<i>Чинна редакція</i>		
Розділ 1		
3 рядка 080 графа 14	Вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності	(081) _____
	Вартість оформлених у заставу нематеріальних активів	(082) _____
	Вартість створених підприємством нематеріальних активів	(083) _____
3 рядка 080 графа 5	Вартість нематеріальних активів, отриманих шляхом цільових асигнувань	(084) _____
3 рядка 080 графа 15	Накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності	(085) _____
<i>Запропонована доповнена редакція</i>		
Розділ 1		
3 рядка 080 графа 14	Вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності	(081) _____
	Вартість оформлених під заставу нематеріальних активів	(082) _____
	Вартість створених підприємством нематеріальних активів	(083) _____
3 рядка 080 графа 5	Вартість нематеріальних активів, отриманих шляхом цільових асигнувань	(084) _____
3 рядка 080 графа 15	Накопичена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності	(085) _____
3 рядка 020 графа 14	<i>Вартість прав постійного користування земельними ділянками</i>	<i>(021) _____</i>
3 рядка 020 графа 14	<i>Вартість прав оренди</i>	<i>(022) _____</i>
3 рядка 020 графа 14	<i>Вартість інших прав (емфітевзису та суперфіцію)</i>	<i>(023) _____</i>

Джерело: авторська розробка

Таблиця 3

Подання інформації про земельні ділянки та права користування ними у формах державного статистичного спостереження

Індекс та назва форми / періодичність	Хто подає	Інформація про земельні ділянки та права користування ними, що розкривається
<i>Форми державного статистичного спостереження, що характеризують використання земель у сільському господарстві</i>		
50-сг «Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за 20__ рік» <i>річна</i>	Юридичні особи, які здійснюють сільськогосподарську діяльність за встановленим переліком	Підпункт «Б» довідки 2 – наводиться інформація щодо землекористування сільськогосподарського підприємства протягом звітного року. <i>Рядок 0450</i> – загальна площа сільськогосподарських угідь підприємства, до яких належать рілля, перелоги, багаторічні насадження (сади, ягідники, виноградники тощо), крім захисних, сінокоси, вигони і пасовища. <i>Рядок 0451</i> – із загальної площі сільськогосподарських угідь виділяється рілля
2-ферм «Основні показники господарської діяльності фермерського господарства за 20__ рік» <i>річна</i>	Фермерські господарства (юридичні особи) за встановленим переліком	<i>Рядок 020</i> – загальна площа землі фермерського господарства, яка використовувалася ним для ведення виробничої діяльності у звітному році (земельні ділянки, що належать на праві власності фермерському господарству, а також земельні ділянки, що належать громадянам – членам фермерського господарства на праві приватної власності, і земельні ділянки, що використовуються фермерським господарством на умовах оренди, але не включаються ділянки фермерського господарства, здані ним в оренду іншим суб'єктам господарювання). <i>Рядок 021</i> – площа сільськогосподарських угідь – земельних ділянок, які систематично використовуються для сільськогосподарського виробництва. До них належать: рілля, багаторічні насадження (сади, ягідники, виноградники та інші, крім посадок захисних насаджень), сінокоси, вигони та пасовища, а також перелоги. <i>Рядок 022</i> – площа ріллі. <i>Рядок 025</i> – площа землі, взята фермерським господарством в оренду, на яку є договір, оформлений і зареєстрований у встановленому порядку. Якщо таких договорів декілька, то показується сумарна площа. <i>Рядок 026</i> – площа земельних часток (паїв), взятих фермерським господарством в оренду в інших осіб (не членів фермерського господарства)
№ 29-сг «Підсумки збору врожаю сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду на 1 грудня 20__ року» <i>річна</i>	Юридичні особи, їх відокремлені підрозділи, які здійснюють сільськогосподарську діяльність	Ураховуються фактичні розміри сільськогосподарських угідь, посівів сільськогосподарських культур, площ сіножатей, пасовищ, багаторічних насаджень на землях, що перебувають у володінні та користуванні підприємства, згідно з чинним законодавством
№ 29-сг (меліорація) «Збір урожаю сільськогосподарських культур на 1 грудня 20__ року» <i>річна</i>	Юридичні особи, їх відокремлені підрозділи, які здійснюють сільськогосподарську діяльність на меліорованих землях	

Закінчення таблиці 3

№ 4-сг «Посівні площі сільськогосподарських культур під урожай 20__ року» річна	Юридичні особи, їх відокремлені підрозділи, які здійснюють сільськогосподарську діяльність	Рядок 409 – розмір сільськогосподарських угідь, які знаходяться у володінні та користуванні підприємства згідно з чинним законодавством. За площі сільськогосподарських угідь, що передані в найм (оренду) іншим землекористувачам, форму № 4-сг складає орендар за умови, якщо передання земельних ділянок здійснене та оформлене договорами найму (оренди) згідно з чинним законодавством. Рядок 410 – проставляється площа тільки тих сільськогосподарських угідь, що взяті підприємством в найм (оренду), за умови, якщо передання земельних ділянок здійснене та оформлене договорами, згідно з чинним законодавством
№ 37-сг «Сівба та збирання врожаю сільськогосподарських культур, проведення інших польових робіт на «__» _____ 20__ року» місячна	Юридичні особи, їх відокремлені підрозділи, які здійснюють сільськогосподарську діяльність за встановленим переліком	Відображаються площі сільськогосподарських культур на землях, що перебувають у володінні та користуванні підприємства згідно з чинним законодавством. За площі на землях, що передані в найм (оренду) іншим землекористувачам, форму № 37-сг подає орендар за умови, якщо передання земельних ділянок здійснене та оформлене згідно з чинним законодавством
<i>Форми державного статистичного спостереження, що характеризують обсяги капітальних інвестицій у земельні ділянки та права користування ними</i>		
№ 2 інвестиції «Капітальні інвестиції» квартальна	Юридичні особи – підприємства, установи, заклади, органи державної влади й органи місцевого самоврядування.	Рядок 111 – інвестиції для придбання у власність згідно з чинним законодавством земельних ділянок та придбання природних ресурсів для наступного видобутку нафти, газу тощо (не включаються витрати на придбання землі під будівництво житла, що будується з метою подальшого продажу (передачі) та за обліком витрат не належить до капітальних інвестицій звітної одиниці). Рядок 113 (з рядка 111) – інвестиції у придбання у власність землі під забудову нових будівель та споруд (не включаються витрати на придбання землі під будівництво житла, що будується з метою подальшого продажу (передачі) та за обліком витрат не належить до капітальних інвестицій звітної одиниці). Рядок 130 – обсяги інвестицій у придбання та створення власними силами необоротних нематеріальних активів, у тому числі права користування майном (земельною ділянкою, будівлею). Рядок 141 (з рядка 140) – витрати на придбання землі під будівництво житла, що будується з метою подальшого продажу (передачі) та за обліком витрат, що не належать до капітальних інвестицій звітної одиниці. Рядок 150 (з рядків 111 та 130) – витрати на оплату послуг юристів, оцінювачів, агентів з нерухомості, які пов'язані з переходом прав власності на землю, та нематеріальні активи (авторські права, ліцензії, патенти, гудвіли тощо)

Джерело: систематизовано автором на основі даних Державної служби статистики [6]

ного підприємства (тобто юридичної безпеки господарювання в земельних орендних відносинах) [5, с. 146].

Беручи за основу таку пропозицію, пропонуємо доповнити форму № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» рядками, в яких буде зазначена інформація про вартість прав користування земельними ділянками, а саме: вартість права постійного користування земельною ділянкою, вартість прав оренди та інших прав (емфітевзису та суперфіцію) (див. табл. 2).

Не менш важливим моментом є удосконалення форм статистичної звітності. Адже ведення статистичного обліку сприяє дослідженню земельного державного фонду в цілому та здійснюється за допомогою використання земельного кадастру. Статистичний облік дає змогу акумулювати необхідну для здійснення державної земельної політики інформацію щодо земельних площ, їх розподілу за власниками землі, землекористувачами, земельними угіддями та визначеними видами в економічній діяльності.

На сьогодні інформація про земельні ділянки як об'єкти окремого обліку зображена в багатьох формах державного статистичного спостереження (див. табл. 3), однак перелік звітних показників є досить обмеженим, а рівень їх аналітичності потребує поглиблення.

Наразі ключове місце в системі статистичної звітності сільськогосподарських підприємств займає форма № 50-сг «Звіт про основні еконо-

мічні показники роботи сільськогосподарських підприємств». У підпункті «Б» довідки 2 цієї форми наводиться інформація щодо землекористування сільськогосподарського підприємства протягом звітного року. Дані заповнюються на основі державних актів на право власності земельної ділянки та на право постійного користування земельною ділянкою, записів у земельно-кадастровій книзі, договорів оренди й даних державного обліку земель. До складу земель включаються землі, які були в користуванні підприємства протягом звітного року, враховуючи ті, що взяті ним в оренду, але за мінусом земель, які здані ним в оренду іншим суб'єктам. За кодом 0450 показують загальну площу сільськогосподарських угідь підприємства, до яких належать рілля, перелоги, багаторічні насадження (сади, ягідники, виноградники тощо), крім захисних, сінокоси, вигони й пасовища. За кодом 0451 із загальної площі сільськогосподарських угідь виділяється рілля.

З метою задоволення інформаційних потреб широкого кола зацікавлених користувачів пропонуємо доповнити форму № 50-сг додатковими показниками (див. табл. 4). Оскільки, у пункті «Б» довідки 2 щодо землекористування вітчизняного підприємства протягом звітної періоду зображено лише площа земельних ділянок, доцільно окремо зобразити її структуру – площу земельних ділянок за формами власності та користування в натуральному вимірнику, а також частку ріллі у

**Запропоновані зміни до форми № 50-сг (річна)
«Звіт про основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств»**

Чинна редакція			
<i>«Б». Землекористування протягом звітнього року</i>			
	Код	Усього	У тому числі взято в оренду
А	Б	1	2
Площа сільськогосподарських угідь – усього (без землі, що здана в оренду), га	0450		
у тому числі рілля	0451		
Запропонована редакція			
<i>«Б». Землекористування протягом звітнього року</i>			
	Код	Усього	У тому числі рілля
А	Б	1	2
Площа сільськогосподарських угідь – усього (без землі, що здана в оренду), га	0450		
– земельні ділянки, що використовуються на праві власності; – земельні ділянки, що використовуються на праві постійного користування – земельні ділянки, що використовуються на праві оренди – земельні ділянки, що використовуються на праві емфітевзису та суперфіцію	0451		
	0452		
	0453		
	0454		

Джерело: авторська розробка

Рис. 1. Запропонований напрям удосконалення звітності сільськогосподарських підприємств деяких показників землекористування

Джерело: авторська розробка

структурі земель сільськогосподарського призначення, так як це найбільш продуктивна частина сільськогосподарських угідь.

Таким чином, зображення прав користування землею у фінансовій та статистичній звітності є логічним кроком, що повинен слідувати за виділенням прав користування земельними ділянками сільськогосподарського призначення в окрему групу активів на рівні бухгалтерського обліку підприємства та розробленням методики їх зображення на бухгалтерських рахунках. Запропоновані нами у дослідженні напрями вдосконалення форм звітності розкрито на рис. 1

Висновки. Розширення інформативності форм фінансової та статистичної звітності сільськогосподарських підприємств на основі доповнення взаємопов'язаними показниками сприятиме

кращому задоволенню інформаційних потреб широкого кола зацікавлених користувачів, перетворивши таку звітність у надійне джерело достовірної та повної інформації про землекористування суб'єктів господарювання в аграрній сфері.

При цьому важливо змінити не кількість звітних показників, а якісно підвищити рівень їх аналітичності, розкривши структуру прав користування землею та зобразивши їх вартісну оцінку як у фінансовій, так і статистичній звітності. Саме такий підхід, на наш погляд, вирішує проблему ідентифікації прав користування як окремих об'єктів обліку та забезпечує користувачів фінансової звітності аналітичною інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень, а державні органи статистичними даними – для розробки державної земельної політики.

Список літератури:

1. Гринчишин Я. Роль галузевої фінансової звітності у задоволенні інформаційних потреб зовнішніх користувачів / Я. Гринчишин // Облік і фінанси АПК. – 2012. – № 1. – С. 35–39.
2. Жук В. Бухгалтерський облік земель сільськогосподарського призначення: теорія і практика / В. Жук // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»: збірник наукових праць / за ред. З. Герасимчук. – 2008. – № 5(20). – Ч. 1. – С. 179–185.
3. Кучеренко Т. Відображення біологічних активів у фінансовій звітності сільськогосподарських підприємств / Т. Кучеренко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 7. – С. 46–49.
4. Обліково-аудиторське забезпечення розвитку земельних відносин: [монографія] / [В. Жук, Ю. Бездушна, Б. Мельничук та ін.]. – К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2013. – 238 с.
5. Остапчук С. Бухгалтерський облік земель сільськогосподарського призначення: дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / С. Остапчук; Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки». – К., 2014. – 204 с.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
7. Ткаль Я. Удосконалення інформаційного забезпечення обліку окремих об'єктів основних засобів підприємств / Я. Ткаль // Економічний аналіз: збірник наукових праць. – Тернопіль: Економічна думка, 2014. – Том 15. – № 2. – С. 187–191.

Кориненко А. И.

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

ПОДХОДЫ К РАСКРЫТИЮ ПРАВ ПОЛЬЗОВАНИЯ ЗЕМЛЕЙ В ФИНАНСОВОЙ И СТАТИСТИЧЕСКОЙ ОТЧЕТНОСТИ

Резюме

Статья посвящена определению и обоснованию дополнительных показателей финансовой и статистической отчетности, дополнения отчетных форм которыми позволит системно раскрыть учетные данные аграрных предприятий о правах пользования землей. Проанализирован существующий уровень раскрытия информации о правах пользования землей в различных формах финансовой и статистической отчетности. На основе изучения подходов разных ученых обосновано направление совершенствования отчетности сельскохозяйственных предприятий в части показателей землепользования. Предложен перечень дополнительных показателей отчетности, которые раскрывают структуру прав пользования землей и повышают аналитичность отчетных данных.

Ключевые слова: землепользование, права пользования землей, финансовая отчетность, формы государственного статистического наблюдения, нематериальные активы.

Korinenko A. I.

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

APPROACHES TO THE DISCLOSURE OF LAND USE RIGHTS IN THE FINANCIAL AND STATISTICAL REPORTS

Summary

The article is devoted to the definition and justification of additional indicators of financial and statistical reports which will allow disclosing the accounting information of agricultural enterprises concerning the land use rights. The current level of disclosure of information about the land use rights in various forms of financial and statistical reporting was analyzed. Taking into consideration the different approaches of scientists the author defined the direction of improving the financial and statistical reporting of the agricultural enterprises in terms of land use indicators. A list of additional reporting indicators that reveal the structure of the land use rights was proposed. Such approach increases the analytic level of reporting data.

Key words: use of land, land use right, financial statements, forms of state statistical observation, intangible assets.